

Urban Greening

af overborgmester Ritt Bjerregaard og prorektor Lykke Friis

”Krisen truer klimadrøm”. Sådan kunne man læse i Berlingske Tidende i efterårsferien. I mange europæiske hovedstæder har finanskrisen ført til klimapolitisk vaklen. Ikke mindst Italien og Central- og Østeuropa har pludselig fået kolde fødder over for EU’s fælles forsøg på at håndtere den globale opvarmning. Også uden for Europas grænser kaster finanskrisen lange skygger over klimapolitikken. En amerikansk energiexpert formulerede det for nylig på følgende måde: ”Is this financial crisis going to be the end of green, or is green going to be the end of this crisis?”

Flere markante aktører med Frankrigs Nicolas Sarkozy i spidsen har allerede forsøgt at mane til besindighed. Klimaudfordringen er ikke en luksuspolitik, man kan sætte på reservebænken, indtil finanskrisen er drevet over. For engang skyld er hastværk nemlig ikke lastværk: En udsættelse af indsatsen mod klimaforandringer vil ikke alene være dårligt nyt for klimaet, men også, ifølge den såkaldte Stern-rapport om klimaforandringernes betydning for økonomien, blot på sigt sætte klima-regningen i vejret. En fastholdelse af klimamålene vil derimod gøre Europa mindre sårbar over for stigninger i olieprisen, da de vil fremskynde arbejdet med vedvarende energi og energieffektivitet. Samtidig vil de klare klimamål være med til at styrke udviklingen af nye grønne teknologier. Tænk blot på energikrisen i 70erne, der var med til starte det danske eksporteventyr inden for energiteknologi, som i dag udgør over 50 milliarder kroner. Eller tænk på det danske fjernvarmesystem, som har medført en langt mere effektiv energiforsyning.

Der er derfor alt mulig god grund til at fastholde Europas klimamål. Og her kommer Europas byer til at spille en altafgørende rolle, når først målene skal omsættes i konkret handling. Byer er nu engang de største co₂-udledere, og på verdensplan står bymiljøerne for hele 80% af det samlede co₂-udslip. Så derfor haster det med at knække kurven for byernes energi- og co₂-udslip.

Heldigvis er mange byer allerede gået i gang. Det gælder i høj grad også København. Hovedstaden er netop blevet kåret som én af klima- og energiministerens tre energibyer, bl.a. for arbejdet med at forbedre forholdene for cyklister, for det effektive fjernvarmeanlæg og for at satse på effektiv kollektiv trafik. Investeringer i cykelstinetet indebærer konkret, at hver tredje i dag vælger at tage cyklen ind til de københavnske arbejdspladser til stor glæde for miljøet og københavnernes sundhed.

Som en konsekvens af klima-arbejdet valfarter andre byer for tiden til København for at studere vore løsninger. Ja, New York er ved at "Copenhagenize" deres gader, så der bliver plads til flere cykler og færre biler.

Også på Københavns Universitet er bæredygtighed kommet i højsædet. Universitetets bestyrelse har netop i sidste uge vedtaget ambitiøse CO₂- og energireduktionsmål. Samtidig tog vi det første spadestik til universitetets første klimavenlige hus (Green Lighthouse). Huset opføres i et tæt samarbejde med Universitets- og Bygningsstyrelsen, Københavns Kommune, VELUX, Velfac og KU. Sammen med ni andre topuniversiteter (bl.a. Yale, Berkeley, Oxford og Cambridge) er Københavns Universitet ved at udvikle en fælles værktøjskasse som andre byer og universiteter kan benytte sig af, når de ønsker at kaste sig ud i en lignende klima-satsning. Værktøjsskassen vil blive præsenteret på universiteternes fælles internationale klimaforskningsskole i Bella Center i marts 2009.

[foto og faktaboks med GLH]

Selvom aktivitetsniveauet således er højt både på Rådhuset og på Universitetet, er der alligevel nogle hårde knaster. Det gælder ikke mindst inden for byggeriområdet, der som bekendt står for 40% af Europas energiforbrug. For os begge har arbejdet med Green Lighthouse været lidt af en "eyeopener". For hvordan er det egentligt, at vi herhjemme definerer CO₂-neutralt byggeri? Indebærer CO₂-neutralitet f.eks., at elektriciteten skal være fra egne solfangere? Og skal der stilles særlige krav til materialerne? Skal danske (og europæiske) byer for alvor kunne bidrage til CO₂-reduktion er der derfor behov for fælles standarder og retningslinjer.

Men ikke nok med det. Vi har også behov for at for at få sprængt nogle lovgivningsmæssige barrierer væk. Som planloven er i dag har kommunerne desværre ikke mange redskaber til selv at sætte høje standarder over for bygherrer og dermed bidrage til de ambitiøse klimamål. For bygherrerne betyder den nuværende situation omvendt, at det er uklart, hvilke krav de skal leve op til, hvis de ønsker at opføre fremtidssikrede klimavenlige byggerier. Politikerne bør sikre, at kommunerne har de bedst mulige rammer for at skubbe på udviklingen. Forandringer kommer som bekendt ikke af sig selv. Derfor vil Københavns Kommune og Københavns Universitet nu for alvor forsøge at sætte CO₂-neutralt byggeri og bydele på dagsordenen. Startskuddet lyder i dag med en fælles konference, "Urban Greening", hvor internationale eksperter, danske virksomheder og myndigheder samles for at diskutere, hvilke barrierer der skal fjernes inden for dette område. Konferencen skal munde ud i 10 konkrete bud på CO₂ neutral byudvikling og klimarigtige standarder i byggeriet. Buddene vil udgøre fundamentet for det videre arbejde frem til

FN's klimatopmøde i 2009, hvor vi forventer at have nogle fælles retningslinjer klar til verdens borgmestre og for den sags skyld statsoverhoveder.

Finanskrise eller ej er der ingen tvivl om, at der nu skal sættes ind over for klimaforandringerne med konkrete mål og handling.